Diyabet Güçlendirme Ölçe?i-K?sa Form

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Diyabet Güçlendirme Ölçe?i-K?sa Form*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20002

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Diyabet Güçlendirme Ölçe?i-K?sa Form (DGÖ-KF), bireylerin kronik hastal?klar? olan diyabet yönetimi konusunda kendilerini ne kadar güçlü hissettiklerini ve aktif rol ald?klar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? olan orijinal ölçe?in k?salt?lm?? bir versiyonudur. Bu akademik giri?, ölçe?in ya?l? bireylere yönelik Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özelliklerinin incelendi?i 2020 tarihli çal??maya dayanmaktad?r. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve özellikle ya?l? popülasyonun ihtiyaçlar?na uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemi?tir. DGÖ-KF, diyabetli bireylerin kendi kararlar?n? alma, bilgi edinme ve sa?l?k sonuçlar?n? iyile?tirme süreçlerindeki güçlendirme düzeylerini de?erlendirmede kritik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Diyabet Güçlendirme Ölçe?i-K?sa Form, DGÖ-KF, Diyabet, Güçlendirme, Öz-yönetim, Ya?l? Bireyler, Türkçe Adaptasyon, Psikometri.

Yazarlar

Peyman Jahanpeyma, Emine Karaman, Yasemin Y?ld?r?m, Sevim ?ahin, Fisun ?enuzun Aykar.

Amaç

Diyabet Güçlendirme Ölçe?i-K?sa Formu'nun temel amac?, diyabetli bireylerin psikolojik güçlendirme düzeylerini ve dolay?s?yla hastal?k yönetimine kat?l?mlar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu adaptasyon çal??mas?n?n özel amac? ise, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu sa?lamak ve özellikle diyabet yönetimi konusunda ek zorluklar ya?ayabilecek olan ya?l? bireylerde geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini kan?tlamakt?r.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerine, hastalar?n motivasyonlar?n?, bilgi düzeylerini ve hastal??? kabullenme süreçlerini daha iyi anlamalar? için nicel veriler sunar. Bu veriler ?????nda, bireyselle?tirilmi? e?itim ve destek programlar? geli?tirilerek diyabetli hastalar?n ya?am kalitesini art?rmak hedeflenmektedir.

Yap?

Ölçek, bireyin kronik bir durumu yönetme yetene?ine olan inanc?n? ve bu süreçte aktif bir kat?l?mc? olma iste?ini yans?tan güçlendirme (empowerment) yap?s?n? ölçmektedir. Güçlendirme, diyabet ba?lam?nda genellikle öz-yeterlilik, karar verme becerisi, problem çözme yetene?i ve sosyal destek kullan?m? gibi boyutlar? içerir.

DGÖ-KF, bireyin kendi sa?l??? üzerindeki kontrol alg?s?n? ve diyabetle ilgili zorluklarla ba?a

ARABPSYCHOLOGY.COM

ç?kma becerisini de?erlendirerek, pasif hasta rolünden aktif yönetici rolüne geçi?ini destekleyen psikososyal faktörleri belirler. Bu yap?, bili?sel ve davran??sal sa?l?k sonuçlar? ile güçlü bir ?ekilde ili?kilidir.

Geçerlik

Jahanpeyma ve arkada?lar? (2020) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe versiyonunun yap?sal geçerlik özelliklerini incelemek üzere analizler gerçekle?tirilmi?tir. Çal??man?n ba?l??? bu psikometrik özellikleri içerdi?inden, yap? geçerlik düzeyinin incelendi?i varsay?lmaktad?r.

Genellikle bu tür adaptasyon çal??malar?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu göstermek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?l?r. Çal??ma, ölçe?in ya?l? Türk bireylerde diyabetle ilgili güçlendirme yap?s?n? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren uygun model uyum indeksleri sa?lam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, adaptasyon çal??mas?nda iç tutarl?l?k katsay?s? (Internal Consistency) ile de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l???n ölçülmesinde yayg?n olarak kullan?lan Cronbach's Alpha katsay?s?n?n hesapland??? varsay?lmaktad?r. Bu katsay?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Adaptasyon çal??mas?n?n sonuçlar?, Diyabet Güçlendirme Ölçe?i-K?sa Formu'nun Türkçe versiyonunun kabul edilebilir veya yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu durum, ölçe?in ya?l? popülasyonda tutarl? ölçümler yapabildi?ini ve klinik ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Diyabet Güçlendirme Ölçe?i-K?sa Formu'nun Türkçe versiyonunun faktör yap?s?, orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? desteklemek amac?yla analiz edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n diyabet yönetiminde güçlendirme kavram?n? temsil etti?ini do?rulam??t?r.

Spesifik faktör yükleri ve model uyum de?erleri, Jahanpeyma ve arkada?lar?n?n (2020) makalesinde detayland?r?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? (örne?in, psikososyal yönetim ve karar alma) Türk popülasyonunda da geçerli k?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi yer almamaktad?r; ancak orijinal DES-SF genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullan?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinali ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Diyabet tan?s? alm?? bireyler.

Ya? Grubu: Ya?l? Bireyler (Adaptasyon çal??mas?n?n odak noktas?).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ya?l? diyabet hastalar? üzerinde valide edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Çapraz kültürel adaptasyon ve psikometrik özelliklerin (geçerlik ve güvenirlik) incelenmesi. Derecelendirme sistemi hakk?nda kesin bilgi bulunmamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Güçlendirme, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach's Alpha, Ya?l? Sa?l???, Kronik Hastal?k Yönetimi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Fisun ?enuzun Aykar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta ORCID bilgisi belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: fisun.senuzun@ege.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Ege Üniversitesi, ?zmir, Türkiye (Makale ba?l?l???ndan ç?kar?lm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tiricilerinden izin al?nmas? gerekmektedir. Türkçe adaptasyonun yay?n y?l? **2020**'dir. Ölçe?in ticari kullan?m? için ücretlendirme bilgisi, adaptasyon çal??mas?n?n özetinde belirtilmemi?tir; ancak akademik ve klinik ara?t?rma amaçl? kullan?m için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Makalenin tam metnine a?a??daki linkten ula??labilir: eajm.org. Orijinal PDF dosyas? bu platform üzerinden indirilebilir: diyabet-guclendirme-olcegi-kisa-form-toad.pdf.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Jahanpeyma, P., Karaman, E., Y?ld?r?m, Y., ?ahin, S., & ?enuzun Aykar, F. (2020). Adaptation of Diabetic Empowerment Scale-Short Form to older individuals and to Turkish language: Validity and reliability study. *The Eurasian Journal of Medicine*, *52*(2), 120-125. doi: 10.5152/eurasianjmed.2020.19155

Diyabet Güçlendirme Ölçe?i-K?sa Form Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu bölüm, ölçe?in maddeleri sa?land??? takdirde yerle?tirilmek üzere ayr?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM